

Представяме Ви

художника анималист Георги Пчеларов

Георги Пчеларов е роден в Русе през 1955 г. Скоро родителите му се преместват в Разград, където завършва средно образование (1973 г.) Увлечи се по изобразителното изкуство като ученик и посещава уроци по рисуване при известни разградски художници. През 1973 г. се записва за студент по биология (зоология) в Биологическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. От 1983 г. започват публичните му изяви като талантлив творец в илюстраторското и изобразителното изкуство и днес е доайенът на българските художници анималисти.

Приятен повод да представим на нашите уважаеми читатели творчески портрет на художника Георги Пчеларов е неговата самостоятелна изложба, състояла се от 27 април до 6 май 2015 г. в галерия „Академика“ на Националната художествена галерия. Изложбата и творчеството на Г. Пчеларов

бяха представени от известния български художник и илюстратор проф. д-р Виктор Паунов – зам.-ректор на НХГ, който даде висока оценка на творческия път и постижения на своя колега. Той подчерта, че Г. Пчеларов не е професионалист художник, но се е издигнал до върховете на изкуството на

В света на пеперудите.
Просвета, 1996 г.

научната илюстрация. И наистина, в своя почти 30-годишен творчески път Г. Пчеларов се утвърди като ненадминат майстор на научната и документална илюстрация, с пълно право приет през 2011 г. и за член на Съюза на българските художници.

Богат, разнообразен и пълноценен е творческият път на нашия гост. Обстоятелството, че е следвал биология в Софийския университет, му помага в неговите рисунки и илюстрации, независимо дали са за строги научни монографии или за популярни книги, да бъде максимално точен и прецизен и в най-малките подробности на формите и цветовете на обектите, които рисува. Своята дейност на илюстратор започва (1983 г.) като нещатен сътрудник на Националния природонаучен музей, където прави много прецизни документални рисунки на костите на европейските видове чапли. От 1984 г. сътрудничи и на редакциите на известните научнопопулярни списания по това време у нас – „Природа и знание“, „Природа – БАН“, „Защита на природата“ и др. Още в първите му изяви проличава стремежът да представя рисуваните от него обекти не като статични форми, а като компоненти от естествената им среда, в която живеят.

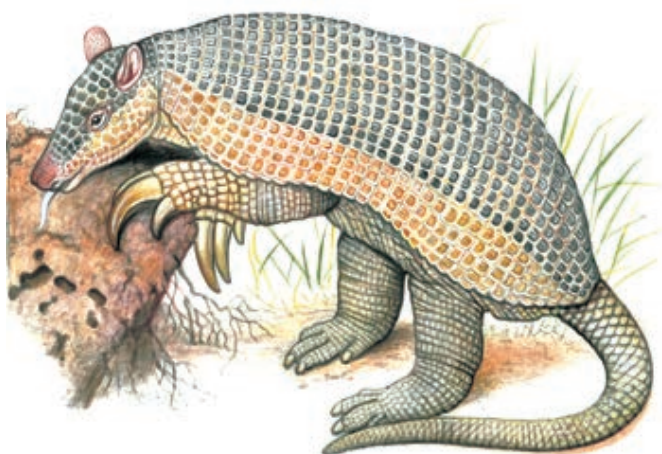
Първата цялостна книга, която Г. Пчеларов много сполучливо илюстрира с 14 оригинални рисунки, е **„Совите – наши тайнствени приятели“** (Издателство на БАН, 1988). В нея са представени всички видове сови, живеещи на територията на нашата страна. За тяхното сполучливо изобразяване Пчеларов е извършвал многократни лични наблюдения и изследвания не само в залите на Националния природонаучен музей, но и в природата. През 80-те години на миналия век българските орнитолози С. Симеонов и Т. Мичев започват един уникален за България проект – подготовка на илюстриран **Полеви определител „Птиците на Балканския полуостров“**, какъвто дотогава няма. За илюстратор на книгата, която вече има 2 издания в България (1991, 2008), е привлечен Г. Пчеларов, който

се справя блестящо с трудната задача и подготвя около 1800 прецизни акварелни рисунки на балканските птици, групирани в 135 композиционни табла. И понастоящем този богато илюстриран Определител на балканските птици се ползва както от професионалисти, така и от любители орнитолози, посещаващи страните на Балканския полуостров.

Качествено, отговорно и престижно е участието на Г. Пчеларов и като илюстратор на голям брой животни и растения, главно птици и бозайници, включени в двете издания на **„Червена книга на Р. България“** (1985, 2015). Негови са отличните акварелни илюстрации в книгите **„Рибите на България“** (1995, 2000, 2006), изобразяващи над 200 вида риби, групирани в 80 цветни табла, **„Птиците на Родопите“** (1999), **„Ловни птици и бозайници“** (2001), **„Кратък определител на животните и растенията“** (2003), **„Бозайници. Живата природа – илюстрирана енциклопедия“** (2012) и др. Той е търсен илюстратор и на научнопопулярни издания и серии за детска литература на издателствата „Меридиан прес“, „Гей-Либрис“, „Пенсофт“, „Просвета“, „Петър Берон“, „Български художник“ и др., както и на множество плакати, пощенски марки и рекламни материали на Министерството на околната среда и водите, Българското дружество за защита на птиците, Международната фондация „Le Balkan“, „Български пощи“ и др. Със своята богата творческа дейност Г. Пчеларов внася достоен принос към опознаването на биологичното разнообразие и красота в българската природа и за възпитанието на младите поколения към любов и опазването на нашето национално богатство.

Редакцията на сп. „Природа“ се радва на творческите постижения на нашия изтъкнат художник анималист и илюстратор и му пожелава здраве и нови успехи в популяризирането и опазването на българската жива природа.

Васил Големански

Бозайници. Живата природа –
илюстрирана енциклопедия. Т. 1.
Гей-Либрис, 2011 г.

Птици. Живата природа -
илюстрирана енциклопедия.
Проект

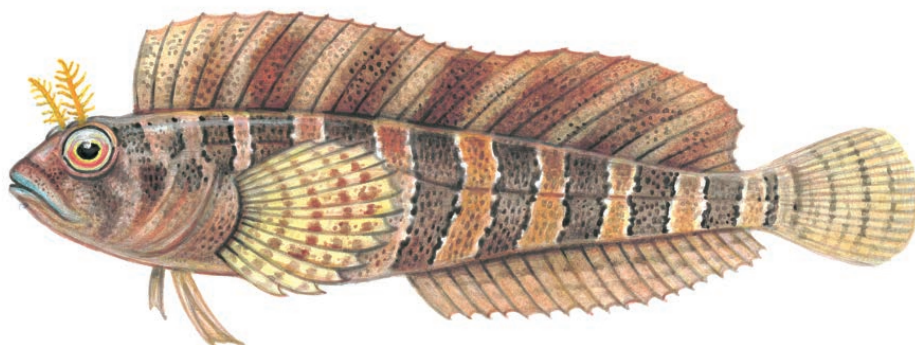
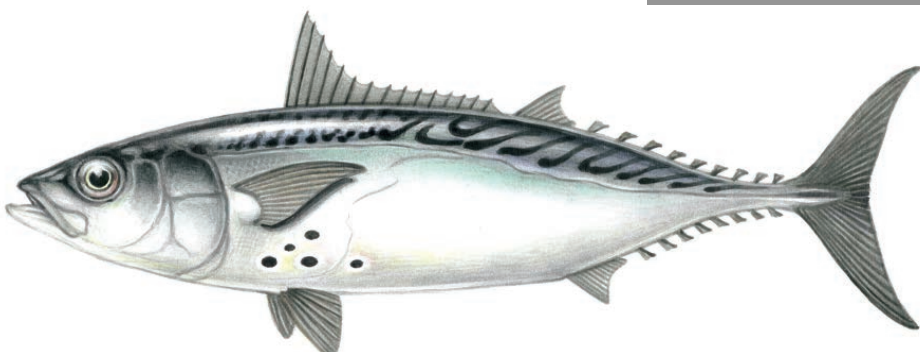

Земноводни и Влечуги
в България. Учебни табла.
Гей-Либрис, 2014 г.

Средиземноморски риби.
Учебни табла. Гея-Либрис,
2014 г.

Рекордьор по нагморски прелет

Известно е, че много видове птици, живеещи през летните месеци в Европа, Северна Америка и Азия, извършват ежегодни далечни прелети в по-южни страни и континенти във връзка с тяхното преживяване и размножаване при по-нормални климатични условия. Повечето предпочитат да прелетат над сушата, където имат възможност да правят кратки временни почивки и да се хранят, за да издържат на дългите изтощителни миграции. Знае се също, че и през България преминават два от най-известните прелетни пътища на европейските птици – Виа Понтика по Черноморското крайбрежие и Аристотелевият прелетен път по долината на Струма и Кресненското дефиле.

Но има и птици, които предпочитат прелетът им да минава над откритото море, където рискът за срещи с хищници и неприятели е много по-малък. При тях почивки над океана са невъзможни и птиците трябва да имат достатъчно хранителни запаси и енергия за далечните полети. Изследване на канадски и американски зоолози през последните години показва, че рекордьор на такива далечни нагморски полети е една дребна пойна птица от разряда на Врабчовите – *Dendroica striata*, известна с популярното си име черноглаво коприварче (*Blackpoll*), а не някои от по-едриите и охранени птици. Американското черноглаво коприварче е дребна пойна птица с дължина на тялото около 10 – 12 см и тегло едва около 12 г. То обитава през летните месеци огромни територии в горите на Канада и САЩ, вкл. много атлантически острови. През зимните месеци обаче птиците предприемат далечна миграция на юг и прекарват тежките зимни условия по Западното тихоокеанско крайбрежие на Централна и Южна Америка, на разстояния над 2000 км от летните си убежища. Значителна част от техния път минава над Тихия океан без възможности за междинно кацане.

Именно това породило интереса на зоолозите към далечните прелети на американското черноглаво коприварче и те решили да проверят наистина ли то може да прелети над 2000 км над открито море, без да почива и да се храни по далечния път? Откъде получава енергия за такъв изтощителен полет без временно кацане и хранене? За целта екипът на д-р Райън Норис (Ryan Norris) от Университета в Гелф уловил около 40 птици от района на канадската провинция Нов Южен Уелс и щата Върмонт в САЩ, на които монтирали специални миниатюрни устройства (геолокатори) за проследяване на техния прелет. Устройствата тежали само 0,5 г и не оказвали влияние върху птиците, а с тяхна помощ можело да се установи нахождението им във всеки момент с точност от 30 до 64 км.

Резултатите от експеримента се оказали неочаквани: само за 2 – 3 дни дребните певци прелетели над Тихия океан от север на юг над 2250 км, а отделни птици достигнали и до 2770 км. Геолокаторите показали, че птиците не са кацали никъде по своя път и са летели денонощно. Но това не е всичко. За да достигнат от западните райони на Канада и САЩ до Източното крайбрежие на Тихия океан, птиците също прелетат стотици километри, но този прелет е над сушата и те имат възможност за кратки почивки и храна. Рекордът всъщност е дистанцията от 2770 км, прелетяна само над откритото море, и то за около 72 часа. Обяснението на д-р Норис и колегите му за предприемането на този дълъг нагморски път от американското черноглаво коприварче е, че то е предпочело по-изтощителния, но по-безопасен морски път, където не го дебнат многобройните му врагове и хищници от сушата. А проблемът за пестеливото изразходване на енергията му по време на дългия непрекъснат полет над океана засега остава открит пред физиолозите.

По „Biology Letters“